

Országgyűlési bizottság ülése

Dunaújvárosban és a dunaujvárosi járásban példamutatóan valósították meg az egészségügyi integrációt, elsősorban a fokozatos betegellátást, a megelőzést, a rehabilitációt és a gyógyítás egyszerű összehangolásával. Ezt állapította meg csütörtökön a dunaujvárosi kórházban tartott ülésen az országgyűlési szociális és egészségügyi bizottsága. A bizottság tagjai és az ülésre meghívott Fejér megyei képviselőket dr. Pesta László, a bizottság elnöke üdvözölte, majd Sárosi József tanácselnök adott áttekintést a város fejlesztésének főbb állomásairól a lakosság oktatási, kereskedelmi, szociális és egészségügyi ellátásáról.

Az egészségügyi integráció eddigi eredményeiről, tapasztalatairól dr. Schábel Ferenc főorvos, a tanács egészségügyi osztályának vezetője számolt be. Elmondta, hogy az egészségügyi intézmények működésének összehangolása, a közös eszköz-, műszer- és létszámgazdálkodás lehetővé tette a párhuzamosságok megszüntetését,

a korábbinál kiegyensúlyozottabb fejlesztést. A dunaujvárosi kórház-rendelőintézet jelenleg összesen 126 ezer Fejér és Bács-Kiskun megyei lakos gyógyítását látja el. A kórház 340 ágyas bővítésével jelentősen javultak a körülmények, a belgyógyászaton és sebészetben például a felvételi, a műtéti előjegyzés, várakozás ideje egy héttel csökkent. Az egészségügyi integráció másik számottevő eredménye, hogy jelentősen javult a körzeti orvosi ellátás színvonala is. Konziliárius kapcsolatot alakítottak ki a kórház-rendelőintézzel, és a vizsgálatok elvégzése, a terápia meghatározása után a betegek háromnegyed része a körzeti rendelésben kap végleges orvosi kezelést. Ehhez szükség volt a technikai alapfelszerelés, a műszerezettség javítására és az orvosok szakorvosi továbbképzésére is. Mindezzel elérték, hogy a foglalkoztatottság növekedése mellett a táppénzes betegek aránya dunaujvárosban az elmúlt öt év alatt 6,8 százalékról 5,3 százalékra csökkent. (MTI)

Tanácskozás az Ipari Minisztériumban

Az Ipari Minisztériumban a tíz ágazati szakszervezet főtitkára csütörtökön az ipar feladatainak első félévi és várható évi teljesítéséről tárgyalt. A tanácskozást Méhes Lajos ipari miniszter vezette. Értékeltek az ipar exportfeladatainak teljesítését és az ezzel kapcsolatos közös tennivalók végrehajtását is. Megvitaták a vállalatoknál 1983-ban bevezetésre tervezett bérszabályozási formákba való besorolás elveit, valamint a gazdálkodás időszéri feladatait.

Megbízólevél-átadás

Losonczy Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke csütörtökön fogadta Eva Conrado Flores rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a Nicaraguai Köztársaság új magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

Sokan a kis lakást keresik

Élénkült az ingatlanforgalom

Milyen gyorsan változik az élet. Két évvel ezelőtt még arról számolhattam be, hogy a szabadpiacon igazi sláger a nagy lakás. Akkor legtöbbször a 2+2-eseket keresték. Most az IKV ingatlanközvetítő és lakáscsere osztálynak idei első féléves forgalma szerint a helyzet változott. A legtöbben azért koptatnak az iroda ajtaján, hogy olyan cserепartnerre találjanak, aki másfél vagy kétszobás otthont kínál. Nem túlzás, valós szám, a lakáscserében résztvevők háromnegyed része a kis lakást keresi. Csak találgatni lehet, hogy mi ennek a változásnak az oka. Úgy tűnik, növekszik az egyedül élők, a töredécsaládok száma, és várhatóan az új lakberek is arra készítik az idős embereket, hogy a nagy otthonukat kisebbre cseréljék. Bár még a régi tarifa szerint fizetik a lakbérüket, de a változás előszele már meglegyintette a szabadpiacot.

Mindenképpen öröndetes viszont, hogy rendkívül megélénkült az ingatlanforgalom. Az iroda a tavalyi első félévi 796 adásvételével szemben az idei első hat hónapban több mint ezer üzletkötést bonyolított le. Ez a jelenség azért is üdvözölhető, hiszen az adásvétel konjunktúrája hozzásegíti a szegedieket ahhoz, hogy igényük, anyagi lehetőségük szerint jussanak a kedvüknek megfelelő lakáshoz. A szabadpiaci növekvő forgalom a tanács gondjait is csökkenti, mert egyre több állampolgár saját maga rendez el az otthonteremtés ma sem könnyű dolgait. A tanács lakások cseréjénél általában 50 ezer forint a különbség, természetesen ezt a kápjia, aki a nagyobb otthont kínálja. Egy-két év óta a rafizetés ilyen aránya állandósult. Hogy nem emelkedik a rákínálás összege, köszönhető annak is; növekszik a nagy lakások száma. Máris érezhető piaci hatását az észak-újszegedi sorházak építkezései, valamint a gombamódra szaporodó társasházak is. Mivel az OTP felvállalta a nagy alapterületű otthonok megteremtésének az ügyét, ezért az idén jelentősen csökkent az örök-lakások cseréberéje a magánfelek között. Egyre többen a takarékpénztárnak kínálják fel magánlakásukat, és így a szabadpiacon az állami bérlakások cseréje került az első helyre. (Korábban nem ez volt a jellemző.) Ugyancsak érződik annak a kedvező lehetőségnek a hatása is, hogy az OTP-lakás tulajdonosa, ha a takarékpénztárnak adja el ingatlanát, néhány évig a lakásban maradhat, amíg új otthona el nem készül.

A szabadpiac mostanában leginkább a telek és a családi ház adásvételével telített. Kíváncsian vártam a híreket az idén, vajon az állami intézkedések csökkentik-e a rendkívül drága portaárakat. A városi tanács sok építési telket felszabadított a tilalom alól, az OTP pedig egy nagy osztás-

ba kezdett Dorozsmán. (Ott még mindig lehet jelentkezni, hiszen legalább száz porta gazdára vár.) Ennek ellenére a házhelyek szívesen tartják régi árfolyamukat. Csak izelítőül néhány adat a már megkötött adásvételi szerződésekből: az Alföldi utcában a házhely négyzetméterei 1855 forintért, a Nemestakács utcában 1570 forintért, a Balforsóban 1444 forintért, a Bécsi körúton 1529 forintért, a Népkert soron 801 forintért adták. A legdrágább hely a Bercsényi utcában talált gazdára, ahol a földetnégyzetméterenként 2184 forintért vették meg. Ott négy-szögölenként a 8000 fölé emelkedett a porta ára. Ezek az összegek arról árulkodnak, hogy mindig kevés a társas családi ház építésére alkalmas terület. De közre-játszik az is, hogy léteznek felkapott, divatos városrészek, ahol a keresettség felárát meg kell fizetni. Népszerűségben a sorrend a következő: Belváros, Újszeged, Móraváros, Petőfitelep... Nem tudom, sikerül-e az irreális szabadpiaci telekárakat a közeljövőben letörni. Ez rendkívül megdrágítja a magánlakásépítést és talán a mozgalmat vissza is veti, aminek egyáltalán nem lehet örülni. A hatalmas pénz nemcsak az építőnek, hanem a tanácsnak is jelentős teherterhel. Ugyanis a szanalásnál az állam napi árfolyamon fizeti a kisajátítás összegét. Tehát ez az állapot nem jó senkinek — csak az eladónak. Ha tovább növekszik a telekárak, akkor ezzel az egy móddal tudják a magánosok „patikaárak” mérsékelni.

A telekhez hasonlóan a magánházak forgalmában is élénkült tapasztalható. Bizonyára érdekl az olvasót, hogy mennyiért veszik a kertés otthonokat. Ebben a kategóriában a pénz nem irányadó. Feltehetően 400—500 ezer forintért azért kelt el a Derkovits fasorban, vagy a Dankó Pista utcában egy-egy kétszobás ház,

mert helyükre társasházakat építenek. A háznak így nincs értéke, a telket kell megfizetni. Ugyanakkor a lakható, „jó helyen” fekvő családi házáért nagy pénzt fizetnek. A Bárka utcában négy szoba 1,5 millió forintért kelt el. A családi házak ármozgását alapvetően az határozza meg, csökkent vagy növekedett a szanalát otthonok tulajdonosainak száma, hiszen a vevők többsége közülük kerül ki.

Evek óta tanulmányozom az ingatlanforgalom helyzetét és nyugodt szívvel állíthatom, soha nem volt olyan „tisztá” a szabadpiac, mint napjainkban. A telek kivételével általában reális, valós értékben adják-vevőzik-cserélik az ingatlanokat. Köszönhető ez az állami intézkedéssorozatnak, ami elősegítette az élénkebb és nagyobb piaci mozgást. Olyan illetékszabályok születtek a közelmúltban, amelyek kiküszöbölik azt, hogy a tisztelt felek letagadják a vételárát. Ilyen spekuláció már nem érdekük. Az utóbbi időben az állam is egyre jobban figyeli a szabadpiacot, ugyanis az otthonteremtők többsége már a magán-építők közül kerül ki, és nem mindegy, hogy az ingatlanforgalom által milyen feltételek léteznek. Az élénk piac befolyásolja a dinamikusabb városépítést is.

Az állampolgárok érdekében a szóban forgó IKV iroda — ami (sajnos) a József Attila sugárútról az Északi városrészbé költözött, új címe: Csongrádi sugárút 59. — a nyár végétől a lépcsőzetes lakáscserékben is részt vesz. A városi tanács ehhez oly módon biztosít lehetőséget, hogy egy lakásparkot bocsát a rendelkezésükre, és így a cseréket elkezdhetik. Ösztöli rendszeresen lakásbörzét tartanak, ahol azok a felek találkozhatnak, akiknek igényeik, pénztárcájuk hasonló. A börzékkel új szolgáltatás kezdődik.

Halász Miklós

Paradicsomi állapotok

3. Kombájn rokkantnyugdíjban

A szakszövetkezeti kistermelők több paradicsomra is szerződésnek, ha a gyár nem ümitálna a területet. A rúzsai Napsugár Tsz viszont kisúján belebukott a termesztésébe. Végül csak a korábbi elnököt sodorta el a mérlegnyári miatti örvény; utódjára, s a tagságra hagyta a veszteséget, meg a problémák tömegét. Némi-kepp ismerve a rúzsaiak szorgalmát, a az új elnököt, Abrahám Vincet, a Csongrád megyei TESZÖV egykori titkárat, biztos voltam benne, hogy a veszteségből kivéckélnék. (Nem rendjén való az, hogy „milliomos” faluban tönkremenjen a közös gazdaság.) A kérdés csak az volt, a helyreállítási elképzelésekben kap-e helyet a paradicsom, s ha igen, milyet.

Nem erre a vidékre, s s főként nem nagyüzemi termesztésre való ez a növény — mondta az új elnök. — A legnagyobb ellensége a szél-velés: nagy tábián ez ellen semmi sem véd meg bennünket. A rendelkezésre álló gépek sem alkalmasak arra, hogy kevés kézi munkacérovei jó minőségű termést takarítsanak be.

Pedig Szeged környékén ez a gazdaság akart a nagyüzemi termesztési technológia úttörője lenni.

Tamogatta is mindenki kezében — mesélte Odry Károly, a Szegedi Konzervgyár termelési főmérnöke. — A minőségi problémákat is a kezdeti tapasztalatlan-ság rovására írtuk. Csak hogy ezek a folytatásban sem szüntek meg.

Amikor a paradicsom-termesztés gépesítésére megkezdődtek az előkészületek, mindenki segített, a kutató intézetek is. Beleptünk a sorok-sari paradicsomtermesztési rendszerbe — emlékezett Nagy Béla, a rúzsai leállomás műszaki vezetője, aki korábban évtizedekig a hazai paradicsomos géppark nagyobb részét előállító HODGEP-nél dolgozott. Lip-ták László, a korábbi elnök pedig a konzervgyárból került a térség élére. A paradicsomhoz értő szakember hírében állt.

A cél az volt: kiváló minőségű zúzalékok előállítani; minél kevesebb kétkézi munkával.

Mi kellett ehhez? — Azonnal eladnám, ha jelentkezne valaki értük — sóhajtott Abrahám Vince.

— És ha nem jelentkezik?

mező gépeken át a betakarító kombájnnig, a speciális billenős bogóbehordó kos-csikig. Plusz még a léállomás, amely helyben kivonja a paradicsomból a sűrű-tesie alkalmas lét. A gép-rendszer elemeinek többségét persze más növények munkáinál is lehet használni, a betakarító kombájnnak kivételével.

— Condolom, speciális fajtára is szükség volt.

— Később már a rendelkezésünkre álltak ilyenek. Leglényegesebb tulajdonsága, hogy nagyjából egyszerűre érke meg minden bogó. A gépnek nincs szeme, nem tudja a zöldet a piros-tól elválasztani. A gépi betakarításra alkalmas fajtá-nál kell lennie egy ideális időpontnak, amikor már nincs zöld bogó, de még nincs túlérett, rothadó termés sem.

A hazai paradicsombeta-karító kombájnnak olyan annyira nincs „szeme”, hogy nemcsak a zöld és túlérett bogók kerültek az egészség-esek közé, hanem a növény szára és a homok is. Nyil-ván lehetne ezen vitázni: mondhatná a gyártó, a gép jó, csak rosszul kezelték. A térszében meg azzal érvel-hetnének, ha jó lenne, nem rakná tövestől a kocsira a paradicsomot.

Szakemberektől hallottam, kitaláltak már olyan gépet a paprika, paradicsom való-galására, amelyiknek „sze-me van”: fotocella osztályozza szín szerint a bogyókat. No persze az ilyen berende-zés nem annyiba kerülne, mint az, amelyet nálunk alkalmaznak. Pedig erről az olcsóbbra is kiderült, hogy valójában fölöttebb gazdaságtalan: a felismeréshez csak annyi kellett, hogy megszűntessék a korábban 70 százalékos állami támogatást. A minőségi problémák miatt a regén már a gépi fajtákat is kézzel szedték Rúzsán. A paradicsom lekö-tötte a dolgozókat, a burgo-nyo pedig ezalatt megfa-gyott a földben.

— Hol vannak most a pa-radicsomkombájnnok?

— Állnak. Az egyik mű-szaki telep udvarán. Felújítá-suk többre kerülne, mint-ha újat vennék helyettük — mondta a műszaki vezető.

— Mi lesz velük?

— Azonnal eladnám, ha jelentkezne valaki értük — sóhajtott Abrahám Vince.

— És ha nem jelentkezik?

— Akkor tovább állnak a gépudvaron, és várják, hogy amortizálódjanak.

Úgy tetszik, a kombájnnok sorsa megpecsételődött. Más a helyzet a léállomással. Ezen már sokat kókányol-tak, házi eszközökkel korszerűsítették. Kezdetben 24-en működtették, ma hatan-heten. Sikerült olyan mű-szaki megoldást alkalmazni, amely csökkenti a paradi-csomlebe kerülő homok mennyiségét. Az új elnök el-lenére szívesen megszaba-dulna a lévonaltól is. A konzervgyárnak — viszont szükségé van rá. Fölmerült ötletként, hogy a gyár az üzemeltető személyzettel együtt berbeveszi a tész-től. Ez mindkét félnek előnyös, éppen ezért járható útnak látszik.

Rúzsai két tészének egye-sülése elődöntött dolog. En legalábbis úgy láttam, az el-nököt jobban foglalkoztatja ma már az egyesülő két gazdaság kialakítandó ter-melési szerkezete, mint a paradicsom sorsa.

— Szakszövetkezetbe vagy háztájiba való növény ez — morfondírozott. — Idén meg-termelünk belőle a közösen 50 hektárt. Van a háztájiba harminc hektár, a Nép-szabadság Tsz-ben is har-minc, az meg földolgozzuk. Megvizsgáltattuk a közös táblát, kiderült, hogy vírus-fertőzött az egész. Itt az emberek is másként állnak hozzá: a háztájiban Jani bácsi a hat géppel minden bokornak alátartja a szóró-fejet, oda nehezebben út be a betegség.

Tanács István

(Folytatjuk.)

Bevonuló fiatalok

Tegnap, csütörtökön Csongrád megyei, szegedi sorköteles fiatalok vonultak be katonai szolgálatra; Ele-tük jelentős eseményére el-jörtek a szülők, hozzátar-tozókat, barátok is. A bevonulás ünnepélyes volt. Az újsze-gedi Sportcsarnokban fogad-tak a sorköteleseket, a hoz-zátartozókat. A hódmezővá-sárhelyi katonazenekar pat-togó indulókat játszott, majd kezdődött az ünnepség. Ezen ott voltak a part-, az állami és a társadalmi szervek képviselői, köztük Horváth Ká-

rolyné a megyei pártbizott-ság osztályvezetője.

Kovács Lajos alezredes, a megyei hadkiegészítő pa-rancsnokság vezetője üdvö-zölte a fiatalokat, hozzátar-tozóikat. Szólt a katonai szolgálat jelentőségéről, a szocialista haza, a béke, az alkotó munka óvásának fon-tosságáról. Köszöntötte a bevonultakat a Hazafias Népfőrt képviselője, továb-bá a KISZ-esek és az úttör-ők küldöttsége.

Ma pénteken újabb sor-köteles fiatalok vonulnak be katonának, s indulnak egy-ségeikhez.

Az ötnapos munkahét a vasútnál

A Vasutasok Szakszervezetének központi vezetősége csütörtöki ülésén egyebek között az ötnapos munkahét bevezetésének vasúti tapasztalatait vitatta meg.

Szűcs Zoltán, a MÁV vezérigazgatója tájékoztatójában elmondta, hogy csaknem 400 személyvonat közlekedés útvenalát és menetrendjét változtatták meg, igazodva az előzetesen felmért igényekhez. Ma már 27 új vonat közlekedik, 31 vonat megszünt, 20 az eddiginél több, és 77 vonat az eddiginél kevesebb napon közlekedik. Bővült a gyorsvonatok köre, a távolsági személyvonatok száma azonban csökkent.

Az áruszállítás zavartalan-sága érdekében ösztönző módszereket vezetett be a vasút, hogy fokozza a fuvarozatók hétféle rakodási kedvét. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy továbbra is a legtöbben a hét első napjaiban rakodnak, szombaton és vasárnap jóval kevesebben. Nehezíti a helyzetet, hogy a vasúttal szerződést kötött vállalatok sem élnek rendszeresen a hétféle rakodási lehetőségével. Mindezek miatt a vasút gyakran nem tudja idejében forgalomba állítani a kocsit. Például a debreceni igazgatóság területén az elmúlt fél évben volt olyan vasútnap, hogy a kirakatlan vagonok száma elérte az

500-at. Egyetlen volt a szállítási kapacitás kihasználása, s romlott az áru fuvarozás ütemessége, gyorsasága is.

A vezérigazgató szólt az ötnapos munkahét vasutas dolgozókat érintő hatásairól is. Megállapította: egyes fizikai munkások körében — elsősorban a létszámihiány miatt — a kieső munkaidő-alapot a túlórák növelésével tudták csak ellensúlyozni. Ugyancsak a kedvezőtlen létszámhelyzet okozta, hogy a szabadnapokat és a pihenőnapokat általában nem együtt-tesen adták ki. A budapesti igazgatóságnál — itt a legkritikusabb a létszámihiány — nőtt a folytonos munkarendben foglalkoztatott dolgozók és az utazó személyzet leterhelése.

A központi vezetőség állásfoglalásában leszögezte, hogy a hétféle rakodási készség fokozásához egyebek között hatékonyabb és szélesebb körű szerződéses kapcsolatok kialakítására van szükség. Az ötnapos munkahét bevezetése egyelőre még nem eredményezte a vasutas dolgozók munkaidejének tényleges csökkenését, s a szabad idő növekedését — állapította meg a központi vezetőség. A helyzet javítására az eddigi tapasztalatok alapján továbbra is keresni kell a korszerűbb munkarendek bevezetésének lehetőségeit. (MTI)